

מניפת פעילויות ללמידה עצמית של פרק מתוך ספר הלימוד

מודגם על הפרק "[פרק מתוך – השוקולד](#)" בתוך: "מילה טובה מאוד" לכיתה ד'. הוצאת מט"ח.

בספר הלימוד לממלכתי דתי עמודים 115-122

בספר הלימוד לממלכתי עמודים 118-126

סד הנדסה

- ▶ מניפה זו מדגימה דרך שבה ניתן להציג בפני תלמידים פעילות עצמאית מסביב לטקסט הנמצא בספר הלימוד שבידיהם.
- ▶ הפעילות מקדמת הכוונה עצמית ללמידה.
- ▶ הפעילות מיועדת לתלמידים שאין בידיהם אמצעי קצה דיגיטליים אלא רק ספר הלימוד.
- ▶ מומלץ לעיין גם במסמך "הצעות לפעילות עצמאית של תלמידים מסביב לפרק לימוד בספר הלימוד – כיתות ד" [באתר המפמ"ר](#).
- ▶ הפעילות כוללת פעולות מקדימות לקריאת הטקסט, קריאת הטקסט, פעולות בעקבות הלמידה ופעולת סיכום היכולה להיות גם בסיס לתהליכי משוב והערכה. בנוסף – מוצגות אפשרויות לפעולות להרחבת הנושא, שמטרתן הרחבה והעשרת עולם הידע של התלמידים ופיתוח הנאה מהלמידה.
- ▶ חשוב להציג בפני התלמידים את מסגרת הזמן לביצוע המשימה.
- ▶ חשוב לבחור משימה שתהיה חלק מתהליכי המשוב והבקרה של המורה.
- ▶ המורה מוזמן להתאים את היחידה לצרכי התלמידים והכיתה.
- ▶ שימו לב: השלימו את הפרטים הרלוונטיים במניפת הלמידה שתשלחו לתלמידים.

אתכוננים לאגירה

למידה עצמית של "פרק מתוק" בספר הלימוד "מילה טובה מאד" לכיתה ד'

(עמודים 115-122)

הכינו את הציוד: ספר הלימוד, מחברת עברית וכלי כתיבה.

אנא **בצעו** את המשימה עד ליום _____ **ושלחו** אליי את התשובות כפי שמפורט בהמשך.

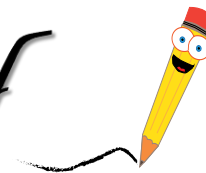
ביום _____ בשעה _____ נקיים שיחת משוב על הפעילות.

למשימת המשוב **הביאו** את ספר הלימוד, המחברת וכן שאלות שעלו אצלכם במהלך הלמידה.

אתם מוזמנים לפנות אליי במהלך העבודה באמצעות הטלפון או המייל.

בהצלחה ובהנאה, המורה.

לפני שאתחילים

האם אתם אוהבים שוקולד? אילו מאכלים העשויים
משוקולד אתם אוהבים במיוחד?

בחרו אחת מהפעילויות

בדקו בארון המטבח או
במקרר ומצאו מוצר
העשוי משוקולד או
מקקאו. התבוננו
בעטיפה וכתבו מה
המוצר מכיל.

כתבו חמש שאלות
על עובדות
שמעניינות אתכם
על שוקולד.

לומדים מספר הלימוד - שלב א'

התבוננו בתמונה בעמוד 115. ענו על שאלה מספר 1 במחברת עברית.

1

ענו על שאלות 2-4. (תוכלו לצפות בסרטון או לקרוא את קטע המידע בשקף הבא.)

2

חשוב:

אם יש שאלות, קשיים או רעיונות שהתעוררו במהלך הקריאה – כתבו אותם בכרטיסים המלווים את המשימה ושתפו בהם את המורה בשיחת המשוב.

קטע מיטע אל השוקולד

(למי שמתעניין או למי שלא צפה בסרטון)

מאין מגיע השוקולד?

השוקולד, המוכר והטעים כמעט לכולם, מגיע מעץ הקקאו שגדל ביערות הגשם באמריקה הדרומית ובמרכז אמריקה. האקלים השורר באזורים אלו מאופיין בטמפרטורות גבוהות לאורך כל השנה ובכמות משקעים גבוהה.

עץ הקקאו הוא עץ ירוק עד, כלומר הוא מכוסה בעלים ירוקים בכל ימות השנה ואינו עומד בשלכת. גובהו של העץ מגיע לארבעה עד שבעה מטרים ולפרחים שלו יש צבע צהוב-אדמדם. הפרי של עץ הקקאו גדול ומאורך.

בתוך פרי הקקאו ישנם זרעים הנקראים **פולים**. צבעם חום-שחור וטעמם מר מאוד.

פולי הקקאו עוברים תהליך עיבוד מיוחד:

ראשית, קוטפים את תרמילי הקקאו מהעץ. מכיוון שהגזע של העץ גמיש מדי, אי אפשר לטפס עליו ולכן קוטפים את הפירות בעזרת כלי חיתוך עם ידיות ארוכות. אחר כך מפרידים את הפולים מן הציפה הלבנה של הפרי ומניחים לתסיסה בשמש. תוך כדי תהליך הייבוש הם מקבלים את צבעם החום-שוקולד ואת הטעם האופייני להם. לאחר מכן ממיינים וקולים את הפולים. בהמשך, עוברים הפולים השזופים והקלויים את תהליך הכתישה, ובמהלכו מופקים שני חומרים: **חמאת קקאו** ו**אבקת קקאו**. חומר הגלם של השוקולד הוא למעשה עירוב של שני המרכיבים ביחסי כמות שונים, יחד עם חומרי טעם וריח, בעיקר ונילין, סוכר ולציטין – שהוא החומר המאחד בין שומנים לחומרים יבשים. כך נוצר השוקולד. בארץ ובעולם קיימים מפעלים רבים המייצרים שוקולד.

מע

להרחבה –

פתחו אתר אינטרנט או אנציקלופדיה שיש לכם בבית,

קראו על תהליך הכנת השוקולד.

הרחיבו את תשובותיכם בעקבות הקריאה.

לומדים מספר האומדן - שלב שני

3

קראו את טקסט המידע על השוקולד בעמ' 116 וענו במחברת על שאלות 2-6.

4

בעמ' 118 יש 8 עובדות מעניינות על שוקולד. קראו גם אותן.

חשבו: האם יש עובדות שכבר ידעתם? מה התחדש לכם?

5

בחרו אחת מן המשימות הבאות:

אפשרות ראשונה לבחירה

כתבו במחברת את העובדות החדשות שלמדתם.

הקפידו על תשובה מלאה (כזו שגם מי שלא קרא את השאלה יוכל להבין מה שאלו).

אפשרות שנייה לבחירה

העתיקו על כרטיסיות את העובדות על השוקולד. כתבו גם עובדות שגויות.

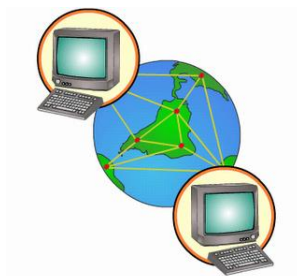
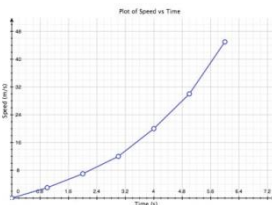
שחקו עם חבר או עם בן משפחה במשחק נכון/לא נכון.

6

בצעו את משימה ב' בעמ' 119.

לפני שאנשים

חשבו על מקורות שונים שאפשר להפיק מהם מידע. תוכלו להיעזר ברמזי התמונות:

אפשר להפיק מידע מספרים, מהמרשתת (אינטרנט), ממפות, ממקורות גרפיים כמו דיאגרמה, תמונות, מפות וכדומה.

התבוננו במקורות הגרפיים שבעמוד 120 וחשבו איזה מידע אפשר להפיק מהם.
ענו על השאלות בעמ' 121.

7

– הכנת עושה / עושים שוקולד – כליווי מושה

בקשו ממבוגר הנמצא בבית להכין יחד איתכם עוגת או עוגיות שוקולד ממתכון המוכר לכם. בדקו שכל החומרים זמינים בבית. אם אין ברשותכם מתכון, תוכלו להיעזר במתכון המוצע בשקף הבא.

בעקבות הכנת העוגה או העוגיות:

כתבו את המתכון באופן ברור ומדויק.

כתבו מי עזר לכם בהכנה. ספרו על קשיים שנתקלתם בהם במהלך העבודה. האם פעלתם לפי המתכון באופן מדויק, או הוספתם משהו משלכם במהלך ההכנה? האם אתם מרוצים מהתוצאה? כיצד הגיבו בני המשפחה כשאכלו את מה שהכנתם?

מתכון לעוגת שוקולד

המצרכים

4 ביצים

כוס סוכר

$\frac{3}{4}$ כוס שמן

1 כוס מים רגילים

$\frac{3}{4}$ כוס מים רותחים (זהירות!)

$2\frac{1}{2}$ כוסות קמח

1 שקית אבקת אפייה

1 כפית אבקת סודה לשתייה

$\frac{1}{2}$ כוס קקאו

אופן ההכנה

בקערה מערבבים קמח, סוכר, קקאו, אבקת אפייה ואבקת סודה לשתייה.

בקערה נפרדת טורפים היטב ביצים, שמן ומים.

מוזגים לקערה עם החומרים היבשים ומערבבים היטב לתערובת חלקה.

מוזגים לתבנית בינונית ואופים בתנור בחום של 180 מעלות.

לציפוי מהיר של העוגה בשוקולד

מפזרים קוביות שוקולד מריר על העוגה כשהיא יוצאת מהתנור, מחכים מספר

דקות ומורחים את השוקולד על העוגה.

בעקבות האמיצה

הכינו כרזה או סרטון (בלחיצה על כל אחד מהם תמצאו הנחיות להכנה) על אחד מהנושאים הבאים:

- פרסום סדנת שוקולד
- טיול למפעל שוקולד
- פרסומת לשוקולד מיוחד
- אופן הכנת עוגת שוקולד או עוגיות שוקולד
- סיכום תהליך יצירת שוקולד
- ההיסטוריה של השוקולד

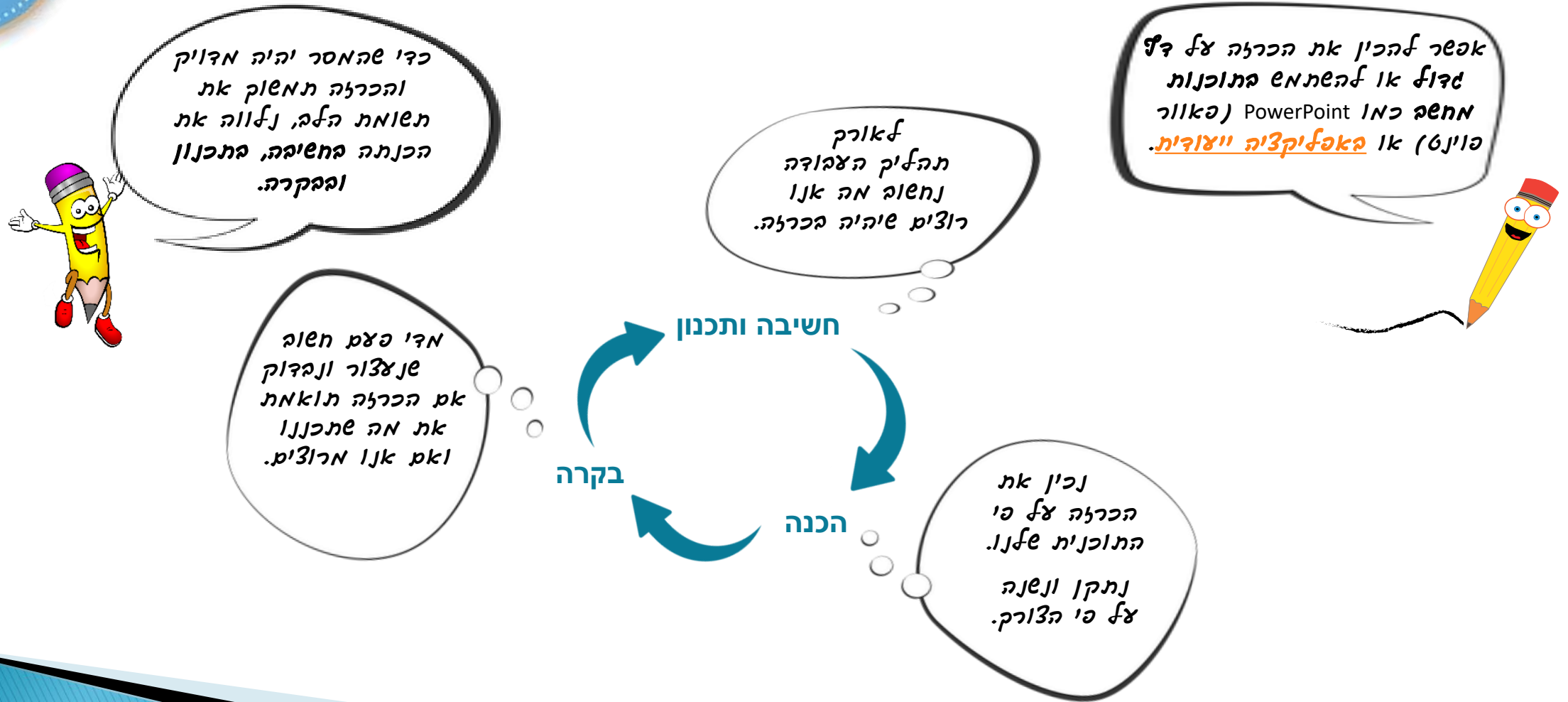
יש לכם רעיון אחר? בבקשה!

את התוצר שלחו למורה.

איך מכינים כרזה?

פת'חה

בכרזה (פוסטר) אנו מציגים את הרעיונות שלנו באופן מילולי וחזותי (איורים, תמונות, תרשימים). את הכרזה מציגים, בדרך כלל, במרחב הציבורי (למשל על לוח מודעות או בתערוכה) והיא מיועדת לקריאה מהירה של קוראים רבים. לכן חשוב לבטא את הרעיונות באופן קצר, מושך וברור.

חשיבה ותכנון

- מהו נושא הכרזה?
- מה מטרתכם? (לשכנע? לספק מידע?)
- מי יקרא את הכרזה שתכינו? התאימו את הכרזה לקוראים.
- מה יהיה כתוב בכרזה? התמקדו במידע החשוב ביותר שברצונכם להציג. כדאי לחלק את הדברים לפי נושאים.
- חשבו על כותרת ברורה, מסקרנת ומושכת את העין.
- אילו ייצוגים חזותיים (איורים, תמונות, תרשימים) יתרמו להעברת המסר והרעיונות?
- כיצד תארגנו את התוכן (המילולי והחזותי) שבכרזה? היכן תמקמו את חלקיה השונים? מומלץ להשתמש בדף טיוטה.

הקרה

- מומלץ להראות את הטיוטה למורה, לבן משפחה או לחבר ולקבל משוב ורעיונות נוספים.

הכנת הכרזה

- החליטו האם תרצו להכין את הכרזה על דף או באמצעות המחשב.
- תוכלו להשתמש בתמונות מוכנות או לצייר בעצמכם.

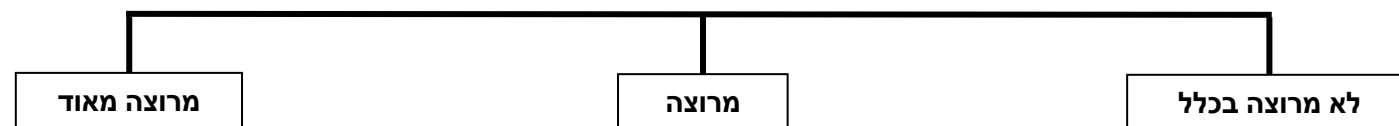

בהכנת הכרזה שימו לב

- התאימו את גודל הכיתוב והאיורים לקריאה מרחוק.
- השתמשו בכתב ברור ובאיורים ובתרשימים ברורים.
- בדקו שהשפה מתאימה, שאין שגיאות כתיב ושהשתמשתם נכון בסימני הפיסוק.
- צרו כרזה צבעונית ומושכת את העין.

בקרה:

- רגע לפני הביצוע הסופי (לפני שצובעים ומדביקים) עצרו ובדקו: האם אתם מרוצים מהתוצר? זכרו שניתן עוד לשנות.
- דרגו על הסרגל את מידת שביעות הרצון שלכם לכל אחד מהתבחינים הבאים: *תוכן, ביצוע ודקורציה נוספים החשובים לכם:*

אחרי שתסיימו את הכנת הכרזה, התבוננו בה מרחוק. התרשמו ממנה.
כל הכבוד לכם! מחכים לראות את הכרזה שלכם!

(תוכלו להתבונן בדוגמת הכרזה המצורפת או לחפש דוגמאות נוספות שיוכלו לעזור לכם להכין את הכרזה שלכם)

פתיחה

סרטון קצר הוא סרטון המוסר מידע על נושא כלשהו. הסרטון קצר, לכן חשוב שתהיו ממוקדים בנושאים החשובים ושתקפידו על קריאה שוטפת ורהוטה.

תכנון

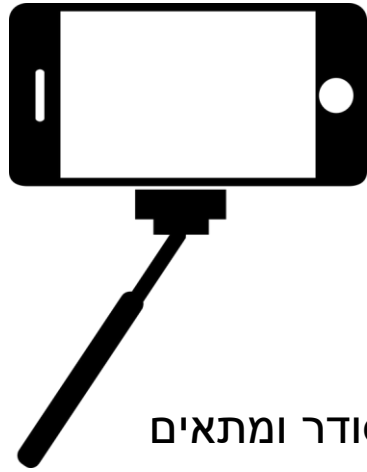
חשבו למי מיועד הסרטון ומה מטרתו (לספק מידע? לשכנע? לפרסם?) ובהתאם לכך תכננו את מה שבכוונתכם לומר. לקטו את המידע הרלוונטי מתוך ספר הלימוד. תוכלו, כמובן, להיעזר במקורות נוספים.

כתבו טיוטה של הדברים. הציגו דברי פתיחה ודברי סיום, שמרו על עברית יפה ועל קשר הגיוני בין המילים ובין המשפטים.

קראו שוב את מה שכתבתם ותקנו בהתאם לצורך. בדקו כמה זמן לוקח לכם לקרוא את הדברים בקול, כדי שתוכלו להעריך את אורך הסרטון.

תנו למישהו נוסף לקרוא את הסיכום, או קראו אותו בשיחת טלפון בפני מורה או בפני חבר ובקשו חוות דעת.

ציילום הסרטון

לפני צילום הסרטון, התאמנו היטב על קריאת הטקסט. בדקו התאמה למסגרת הזמן שקבעתם. תוכלו לקצר או להוסיף במידת הצורך.

תוכלו להוסיף אביזרים או כרזות כדי להוסיף עניין, כדי לשעשע או כדי להדגים.

הקפידו לצלם את הסרטון לרוחב באמצעות טלפון נייד או באמצעות מצלמה. בדקו שהרקע לצילום מסודר ומתאים בעיניכם.

אחרי הצילום, צפו בסרטון ושאלו את עצמכם: האם אתם מרוצים מהתוצר? האם התוכן מדויק? האם הקריאה רהוטה? האם איכות הסרטון טובה?

דרגו על הסרגל את מידת שביעות הרצון שלכם לכל אחד מהתבחינים הבאים: תוכן, ביצוע, דברים נוספים שחשובים לכם.

- אם אינכם מרוצים, תקנו על פי הצורך וצלמו שוב.

